

Miljøgodkendelse § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven

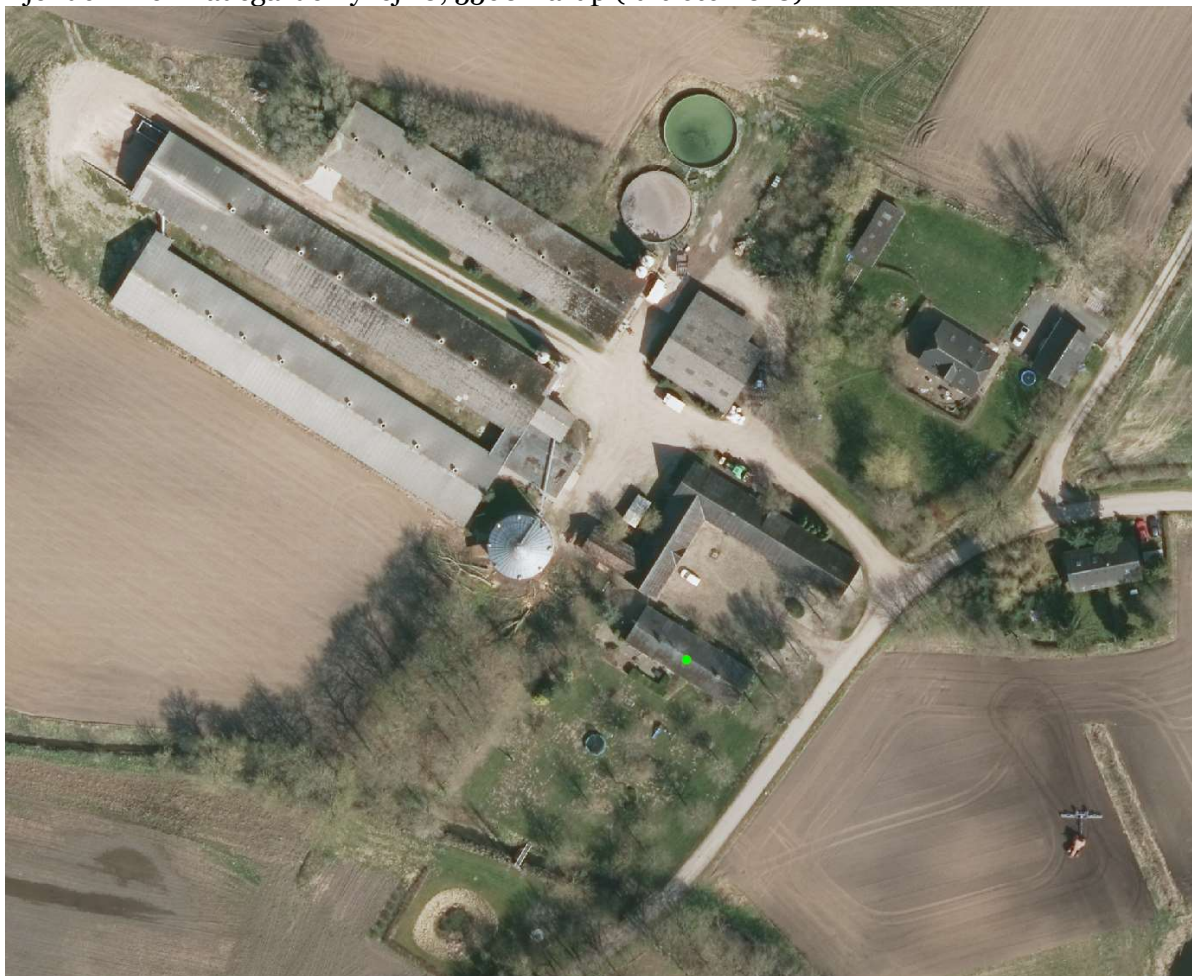
9. maj 2019

Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup

ASSENS
KOMMUNE

Ejendommen Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup (luftfoto 2018)

Emne	Data
Ejer & ansøger	Henrik Pihl Wintherø
Bedriftens navn og adresse	Aalundgaard, Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup
Matrikelnummer og ejerlav	2a Ladegård By, Orte
Virksomhedens art	014700 Fjerkræavl
Godkendelsesbetegnelse	§ 16 a i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018.
CHR-nummer	63980
CVR/P	3896 9560 / 1022884723
Kontaktperson	Henrik Pihl Wintherø, tlf. 5238 5034, e-mail: aalundgaard@outlook.dk
Rådgiver/konsulent	Lene Egtved Andersen, tlf. 2910 4236, e-mail: lea@khl.dk
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune, (By, Land & Kultur), Miljø & Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, assens@assens.dk
Sags ID	Acadre sagsnr. 18/7306
Miljømedarbejder	Trine Bonrud Helleskov, tlf. 6474 6890, e-mail: tbnie@assens.dk
Husdyrgodkendelse.dk	Version 4.4 Skema nr. 203559

Indholdsfortegnelse

1.	<u>INDLEDNING</u>	5
2	<u>AFGØRELSE: § 16 A, STK. 2 MILJØGODKENDELSE.....</u>	6
3	<u>VILKÅR FOR GODKENDELSE.....</u>	7
3.1	PRODUKTIONSAREAL.....	7
3.2	MANAGEMENT	7
3.3	LANDSKAB - BARMARKSPROJEKT	7
3.4	AMMONIAKEMISSION	7
3.5	STØJ	8
3.6	MILJØLEDELSE.....	8
3.7	HÆNDELSER OG UHELD	8
3.8	OPHØR.....	8
4.	<u>OFFENTLIGGØRELSE.....</u>	9
5.	<u>KLAGEVEJLEDNING</u>	9
6.	<u>BILAG.....</u>	10
7.	<u>MEDDELELSE OM AFGØRELSE SENDES TIL.....</u>	11
8.	<u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM § 16 A MILJØGODKENDELSE</u>	12
8.1	FORMÅL	12
8.2	BASISOPLYSNINGER	12
8.3	ERHVERVSMÆSSIG NØDVENDIGHED	13
8.4	STALDE OG PRODUKTIONER – PRODUKTIONSAREAL	13
8.5	LANDSKABELIGE VÆRDIER OG AFSTANDE, SAMT ALTERNATIV PLACERING.....	15
8.5.1	LANDSKAB OG PLANFORHOLD.....	15
8.5.2	ALTERNATIV PLACERING.....	18
8.5.3	FASTE AFSTANDSKRAV EFTER §§ 6 OG 8	19
8.6	AMMONIAKEMISSION	19
8.7	BAT (BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK)	20
8.8	NATUROMRÅDER, FREDNINGER OG BILAG IV-ARTER.....	20
8.9	JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	24
8.9.1	SPILDEVAND (RESTVAND)	24
8.9.2	OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	25
8.10	NABOPÅVIRKNING.....	25

8.10.1	LUGT	25
8.10.2	STØJ	30
8.10.3	RYSTELSER	30
8.10.4	STØV	31
8.10.5	FLUER OG SKADEDYR.....	31
8.10.6	TRANSPORT	32
8.10.7	LYS	33
8.10.8	UHYGIEJNISKE FORHOLD.....	33
8.10.9	AFFALDSPRODUKTION	33
8.11	BAT FOR IE-HUSDYRBRUG JF. § 35.....	34
8.12	SÆRREGLER FOR IE-HUSDYRBRUG JF. KAPITEL 17	35
8.12.1	MILJØLEDELSE § 43	35
8.12.2	HÆNDELSER OG UHELD SAMT OVERHOLDELSE AF VILKÅR § 44	35
8.12.3	OPHØR § 46.....	35
8.13	SAMMENFATNING.....	35
8.14	OFFENTLIGHED/NABOORIENTERING.....	36

1. Indledning

Henrik Pihl Wintherø har ansøgt om miljøgodkendelse både til husdyrbruget på landbrugsejendommen Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup, og til et nyt staldanlæg på en nærliggende mark. Ansøgningen er indsendt til Assens Kommune første gang torsdag den 31. maj 2018¹ via det digitale ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk, og var fuldt belyst ved indsendelse tirsdag den 29. januar 2019.

Det betyder, at ansøgningen bliver behandlet efter bestemmelserne i lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., og det er denne lov, der henvises til i behandlingen af denne ansøgning, når der efterfølgende henvises til husdyrbrugloven.

Der er i 2009 givet miljøgodkendelse efter § 12, i den tidligere gældende husdyrgodkendelseslov², til en årlig produktion på 65.000 stk. hønniker og 35.000 stk. stipladser til æglæggende høns svarende dengang til i alt 257,3 dyreenheder (DE). Med den ny husdyrbruglov der trådte i kraft 1. august 2017 vurderes ændringer og udvidelser på husdyrbrug ikke længere ved antal dyr og dyreenheder, men på produktionsareal³.

Der søges om, at få miljøgodkendelse til både det eksisterende produktionsareal, som er ændret fra buræg til skrabeægproduktion, og et nyt staldanlæg til produktion af økologiske æg på en nærliggende mark. Da ændringen i det eksisterende staldanlæg allerede er sket søges om lovliggørelse af dette. Den nye stald bygges på barmark med et produktionsareal på 5.100 m² hertil etableres hønsegårde, da økologiske høns har krav om udeareal. Derudover søges om flexgruppe i den nye stald, så der kan flexes mellem økologiske ægproduktion og skrabe eller frilands ægproduktion.

Der skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ § 34, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget på husdyrbruget inden for en 8-årig periode. Grunden til denne regel er for at imødekomme den eventuelle effekt af indtil flere mindre udvidelser, som hver især ikke betyder noget i forhold til miljøbeskyttelsen, men som samlet set kan være en væsentlig belastning. Derfor tages i denne sag udgangspunkt i det miljøgodkendte produktionsareal (dyrehold) på ejendommen i 2011, som nudrift, og det ansøgte vurderes miljømæssigt i forhold til dette.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget på Ladegårde Byvej 10, samt det nye staldanlæg på en nærliggende mark.

Dyreholdet er omfattet af § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven, da dyreholdet tilknyttet ejendommen efter udvidelsen overstiger grænsen på 40.000 stipladser til fjerkræ. Husdyrbruget er derfor kategoriseret som et IE-husdyrbrug.

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningsmaterialet med miljøkonsekvensrapporten og vurderingen, der er beskrevet i den efterfølgende redegørelse, som danner grundlaget for meddelelse af miljøgodkendelse.

¹ Denne indsendelse var alene et tjek af produktionsareal i eksisterende stalde og en række afklarende spørgsmål fra konsulenten, og altså ikke en reel ansøgning. Det er den dato der fremgår af ansøgningseskemaet som indsendelsesdato.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

³ Produktionsarealet er det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Assens Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte produktionsareal i henhold til de gældende regler i husdyrbrugloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for landbrugets indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

2 Afgørelse: § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelse

Assens Kommune godkender hermed et samlet produktionsareal på i alt 10.435 m² på landbrugsejendommen med matr. nr. 2a Ladegård By, Orte beliggende Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup, samt på matr. nr. 2bm Ladegård By, Orte, hvor det nye staldanlæg bygges.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter de aktiviteter for husdyrbruget med CVR nr. 3896 9560, som hører ind under Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

Miljøgodkendelsen meddeles ifølge bestemmelserne i § 16 a i husdyrbrugloven, bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og lovbekendtgørelse nr. 1121 af 3. september 2018 om miljøbeskyttelse.

Der skal søges om udledningstilladelse af tagvand til sø, tilladelse til ny udkørsel til Ladegårde Byvej og byggetilladelse til det nye staldanlæg, som først kan gives når alle andre tilladelser og godkendelser er givet.

Med denne afgørelse ophæves alle andre tidligere anmeldelser, miljøtilladelser og miljøgodkendelser.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte ansøgning gennem husdyrgodkendelse.dk med skemanummer 203559, miljøkonsekvensrapporten og tilhørende bilag. Godkendelsen meddeles med følgende vilkår:

3 Vilkår for godkendelse

3.1 Produktionsareal

Staldnavn	Dyrehold	Staldsystem	Produktionsareal, m ²
Opdrætsstald	Hønniker, konsumæg	Gulvdrift med eller uden gødningskumme	1.069
Stald 1	Høner, konsumæg	Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	2.014
Stald 2	Høner, konsumæg	Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	2.252
Øko-stald (barmark)	Flexgruppe: Høner, konsumæg	Økologisk eller skrabe og friland, fleretagesystem	5.100
I alt må det samlede produktionsareal maksimalt være på			10.435

3.2 Management

- 3.2.1 Landbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.2.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 3.2.3 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at lejer holdes tørre, og at staldene holdes rene.

3.3 Landskab - barmarksprojekt

- 3.3.1 Der skal etableres afskærmende beplantning på indersiden af hønsegårdens indhegning på vest- og østsiden.
- 3.3.2 Den eksisterende beplantning på sydsiden skal udbedres og forlænges på ydersiden af hønsegårdens indhegning.
- 3.3.3 Den afskærmende beplantning skal være i tre rækker bestående af:
- 3.3.3.1 Yderste række: rød kornel, paradisæble busk, fuglekirsebær, hassel, fjeldribs og stilk eg
- 3.3.3.2 Midterste række: fuglekirsebær, mirabel, hassel, stilk eg og rød kornel
- 3.3.3.3 Inderste række: hvid tjørn, stilk eg, rød kornel, mirabelle, hassel og fuglekirsebær
- 3.3.4 Læhegnet skal renses og passes de første 3 år. Ved misligholdelse af læhegnet kan tilsynsmyndigheden kræve, at der indgås en aftale med et firma om pasning af læhegnet.

3.4 Ammoniakemission

- 3.4.1 Alle stalde med dyretypen høner, konsumæg skal indrettes med gødningsbånd.
- 3.4.2 Gødningsbånd skal tømmes mindst 3 gange ugentligt med et interval på mindst 1 dag.
- 3.4.3 Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.4.4 Der skal føres en logbog, hvori følgende skal registreres:

- 3.4.4.1 Tidspunkt for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt)
 3.4.4.2 Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed
 3.4.5 Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.
 3.4.6 Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.5 Støj

- 3.5.1 Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angive værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer dB(A)

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 3.5.2 Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller – beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 3.5.1 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller – beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1987 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen.

3.6 Miljøledelse

- 3.6.1 Dokumentation for at landbruget har et miljøledelsessystem skal foreligge når miljøgodkendelsen tages i brug.

3.7 Hændelser og uheld

- 3.7.1 Husdyrbruget skal udarbejde en beredskabsplan når miljøgodkendelsen tages i brug.

3.8 Ophør

- 3.8.1 Senest 4 uger efter driftsophør skal det anmeldelse til Assens Kommune.
 3.8.2 Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning og hønsegårde, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.

3.8.3 Ejendommens bygninger skal rengøres.

4. Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Assens Kommunes hjemmeside, assens.dk torsdag den 9. maj 2019.

5. Klagevejledning

Frist for at indgive klage § 79.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal indgives inden **torsdag den 6. juni 2019**.

Hvordan klager du?

Du klager via Klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet når den er tilgængelig for Assens Kommune via Klageportalen. Se i øvrigt <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Klagegebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Miljø- og Fødevareklagenævnet modtager ikke kontanter. Miljø- og Fødevareklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Se i øvrigt <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klager, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Assens Kommune. Assens Kommune videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages.

Hvem kan klage? § 84-87

Adressaten for afgørelsen, enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan kræve dokumentation for foreningers og organisationers klageberettigelse.

Virkning af at der klages § 81

En klage over en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16a eller 16b eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre afgørelsen indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommen hidtidige bebyggelsesareal. Det betyder, at godkendelsen, tilladelsen eller dispensationen kan udnyttes, inden klagen er afgjort. Udnyttelsen sker dog for egen regning og risiko, da Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre afgørelsen.

Indbringelse for domstolene § 90

Du kan indbringe Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter datoen for klagenævnets afgørelse. Uanset om du anlægger retssag, er du forpligtet til at rette dig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

6. Bilag

- Bilag 1: Ansøgningsskema nr. 203559
- Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport med bilag
- Bilag 3: Staldtegninger

7. Meddelelse om afgørelse sendes til

Omboende/Organisation	Adresse	Post nr. & By	Andet/e-mail adresse
	Tommerupvej 81	5492 Vissenbjerg	Ejer Ladegårde 20
	Daltoften 89	5320 Agedrup	Ejer Mosevej 14
	Haverne 10	5900 Rudkøbing	Ejer Ladegårdsskov 27
	Jens Winthers Vej 2	5900 Rudkøbing	Ejer Ladegårdsskov 27
	Hjejevej 8	5800 Nyborg	Ejer Ladegårde Byvej 6
	Ladegårde 2	5560 Aarup	
	Ladegårde 22	5560 Aarup	
	Ladegårde 24	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 11	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 12	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 14	5560 Aarup	Ejer Ladegårde Byvej 17
	Ladegårde Byvej 15	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 17	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 5A	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 5B	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 6	5560 Aarup	
	Ladegårde Byvej 8	5560 Aarup	
	Ladegårdsskov 30	5560 Aarup	
	Middelfartvej 105	5492 Vissenbjerg	Ejer Ladegårde Byvej 13
	Mosevej 19	5560 Aarup	
	Mosevej 20	5560 Aarup	
	Mosevej 24	5560 Aarup	
	Pedersmindevej 15	5485 Skamby	Ejer Ladegårde 23
IDEAL Advokatfirma P/S	Vestergade 43, 1.	5000 Odense C	
Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd	Nytorv 2, 1. sal	6000 Kolding	syd@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening	Masnedøgade 20	2100 Kbh. Ø	dn@dn.dk
Friluftsrådet, sekretariatet	Scandiagade 13	2450 Kbh. SV	sydfyn@friluftsradet.dk
Det økologiske Råd	Blegdamsvej 4B	2200 Kbh. N	husdyr@ecocouncil.dk
Miljøstyrelsen	Haraldsgade 53	2100 København Ø	mst@mst.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	Skyttevej 5	7182 Bredsten	post@sportsfiskerforbundet.dk og frodethorhauge@stofanet.dk
Danmarks Fiskeriforening	Nordensvej 3	7000 Fredericia	mail@dkfisk.dk
Dansk Ornitologisk Forening	Vesterbrogade 140	1620 Kbh. V	natur@dof.dk
Odense Bys Museer	Overgade 48	5000 Odense C	museum@odense.dk

8. Miljøvurdering af ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

8.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget tilknyttet Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup kan indebære væsentlige virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Under vurderingen skal inddrages alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Desuden skal Assens Kommune ved ny bebyggelse vurdere om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af det digitale ansøgningsskema med nr. 203559 via husdyrgodkendelse.dk, som kommunen modtog første gang torsdag den 31. maj 2018 primært for, at få afklaret en række spørgsmål – det er dog denne dato der fremgår af ansøgningsskemaet. En fuldt be-lyst ansøgning blev reelt først indsendt tirsdag den 29. januar 2019.

Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ kapitel 14. Husdyrbruget er omfattet af bestemmelserne i lovens § 16 a, stk. 2 idet det er første gang det miljøgodkendes efter den gældende husdyrbruglov og er et IE-husdyrbrug med fjerkræ.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at landbruget kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Der henvises i øvrigt til miljøkonsekvensrapporten for yderligere oplysninger og vurderinger.

8.2 Basisoplysninger

Ansøger er Henrik Pihl Wintherø, Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Ifølge oplysninger fra CVR (Centrale Virksomheds Register) drives landbruget som en enkeltmandsvirksomhed. Startdato for virksomheden oplyses at være 1. oktober 2017. Adresse for CVR nr. 3896 9560 oplyses som: Aalundgaard v/Henrik Pihl Winterø, Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup. Hovedbranchen er noteret med kode 014700 Fjerkræavl.

Ifølge CHR registeret er det Aalundgaard v/Henrik Pihl Winterø, der er ejer og bruger af besætningen med CHR nr. 63980 på Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

8.3 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge § 34, stk. 3 skal kommunen ved ny bebyggelse vurdere om det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Der bygges en ny hønsstald på en nærliggende mark, som et barmarksprojekt. Hønsstalden bygges på barmark, da ansøger som udgangspunkt ønsker at producere økologiske æg, og her er krav om et udeareal (hønsegård). Kravet til udearealets størrelse er på 12 ha. Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug, og generelt set er efterspørgslen efter økologiske produkter stigende. I tråd med dette ønskes produktionen på Ladegårde Byvej 10 udvidet med mulighed for produktion af økologiske æg.

Assens Kommune vurderer på denne baggrund, at opførelsen af den nye hønsstald er erhvervsmæssigt nødvendigt for den fremtidige ægproduktion tilknyttet Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

8.4 Stalde og produktioner – produktionsareal

Der er søgt om miljøgodkendelse til en ny hønsstald og det eksisterende produktionsareal på Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

8.5 Landskabelige værdier og afstande, samt alternativ placering

8.5.1 Landskab og planforhold

Ladegårde Byvej 10 (inkl. mark til barmarksprojekt) ligger i et område, der er omfattet af udpegningen ”Større sammenhængende landskab” i Kommuneplan 2017 - 2029. Kommuneplanen fastsætter følgende retningslinjer for de større sammenhængende landskaber:

6.3.12 Prioritering af landskabsværdier i større sammenhængende landskaber

Beskyttelse og udvikling af særlige landskabsværdier skal prioriteres inden for de større sammenhængende landskaber, herunder synlighed eller oplevelse af landskabernes geologiske og kulturhistoriske fortælling, særlige naturværdi eller værdi som rekreativt landskab.

6.3.13 Tekniske anlæg i større sammenhængende landskaber

De større sammenhængende landskaber skal så vidt muligt friholdes for større tekniske anlæg.

6.3.14 Byudvikling i større sammenhængende landskaber

I de større sammenhængende landskaber kan der ske byudvikling i respekt for landskabsværdierne. Ved byudvikling skal planlægningen af byranden sikre, at by og landskab integreres og tilsammen tilpasses det omgivende landskabs karakter.

6.3.15 Bebyggelse og anlæg i de Større sammenhængende landskaber

Bebyggelse og anlæg i områder omkranset af større sammenhængende landskaber skal ske i respekt for de landskabsværdier, der er i det omkringliggende landskab.

Derudover ligger Ladegårde Byvej 10 i et ”Mosaiklandskab”. I Kommuneplan 2017 – 2019 er fastsat følgende retningslinjer for mosaiklandskaberne:

6.3.5 Mosaiklandskaberne

I mosaiklandskaberne er det væsentligt, at variationen mellem dyrkede marker samt natur- og halvkulturarealer fortsat er karaktergivende. Nyt byggeri skal respektere landskabernes lille til middelstore skala.

I forhold til det ansøgte projekt er retningslinjerne 6.3.15 og 6.3.5 relevante. Projektet skal derfor vurderes i forhold til disse.

Den nye hønsestald på barmark er placeres nede i terrænet, så den syner mindst muligt i landskabet (se figur 2).

Figur 2: Visualisering af den nye stalds placering i landskabet fra hjørnet af Ladegårde Byvej og Ladegårde. Se flere visualiseringer af stalden i bilagsmaterialet.

Det er vurderingen, at stalden ikke vil være i strid med retningslinjerne, da den jf. visualiseringen ikke vil ligge på en dominerende placering i landskabet.

Ud over den nye stald skal der laves 12 ha hønsegårde (udeareal pga. krav til økologisk ægproduktion), som efter Assens Kommunes vurdering bliver det mest markante i landskabet. Hønsegårdernes udbredelse i landskabet kan ses i figur 3 og det omkransende hegn bliver ca. 1,80 meter højt med en maskestørrelse der gradvist bliver større fra bunden af hegnet og op i toppen. Hvor hegnet er tættest vil maskestørrelsen være ca. 5 x 5 cm (Poda hegn).

Figur 3: Hønsegårdernes placering ud fra den nye stalde.

I hønsegårdene skal der være beplantning og Assens Kommune har været i dialog med ansøger om, at tilpasse beplantningen i hønsegården til landskabet. Ansøger har valgt en traditionel løsning, hvor hønsegården tilplantes med pil, og etablerer afskærmende beplantning, der får karakter af et skovbryn med lokalt forekommende træer og buske. For hvert visualiseringspunkt der er lavet til stalden er der lavet en beskrivelse af den afskærmende beplantning – se bilag ”Visualisering og beskrivelse af udeareal”. Overordnet set bliver der ikke lavet afskærmende beplantning på nordsiden af hønsegårdene, da der allerede i dag er tæt beplantning. Mod vest og øst etableres den afskærmende beplantning på indersiden af indhegningen, og på den sydlige del udbedres og forlænges den eksisterende beplantning på ydersiden af indhegningen – se figur 4. Kun ved til- og frakørslen til stalden, vil der ikke være afskærmende beplantning.

Figur 4: Illustration af beplantning i hønsegårde med pil (orange) og afskærmende beplantning på indersiden og ydersiden af hønsegårdene mod øst, vest og syd (mørkegrøn).

Det er Assens Kommunes vurdering, at hønsegårdene med pilebeplantning vil være dominerende, og ikke vil være af værdi for landskabet. Såfremt der etableres en afskærmende beplantning kan der dog opnås en tilpasning i landskabet, som er acceptabel, og som opfylder kravene i retningslinje 6.3.15.

Ansøger har foreslået følgende arter i en tre-rækker afskærmende beplantning:

Yderste række: hassel, sejlepil, syren, slåen og fjeldribs

Midterste række: hvidtjørn, mirabel, syren og hassel

Inderste række: bøg, hvidtjørn, eg og mirabel

Assens Kommune vurderer, at bøg ikke er egnet i et læhegn, da det med tiden bliver alt for stort og vil suge vand op i et større område, så de mindre buske vil gå ud. Sejlepil og slåen vil ikke passe ind i sammenhængen eller virke harmoniske i et læhegn, og syren vil kun egne sig hvis der i forvejen står syren f.eks. langs hovedvejen.

Assens Kommune stiller vilkår om, at det tre-rækkede læhegn skal bestå af følgende arter:

Yderste række: rød kornel, paradisæble busk, fuglekirsebær, hassel, fjeldribs og stilk eg

Midterste række: fuglekirsebær, mirabel, hassel stilk eg og rød kornel
Inderste række: hvid tjørn, stilk eg, rød kornel, mirabelle, hassel og fuglekirsebær

Afstanden mellem rækkerne skal være 1,25 meter og i mellem planterne skal afstanden også være 1,25 meter. Der skal være 8 meter mellem hver stilk eg og 8 meter mellem hver fuglekirsebær, hvilket vil sige, at det vil være 4 meter mellem stilk eg og fuglekirsebær. Stilke eg og fuglekirsebær plantes skiftevis i de tre rækker.

Derudover skal læhegnet friholdes for ukrudt og passes de første 3 år, så det har mulighed for at vokse ordentlig til. Assens Kommune anbefaler, at der indgås kontrakt med et firma der kan etablere læhegnet og passe læghegnet de første 3 år.

På denne baggrund vurderer Assens Kommune samlet set, at projektet kan gennemføres i forhold til retningslinjerne 6.3.5 og 6.3.15 i respekt for landskabsværdierne. Det dog vigtigt, af den afskærmende beplantning tilpasses landskabet og den stedlige beplantning, hvilket der bliver stillet vilkår om jf. ovenstående.

Ladegårde Byvej 10 ligger i landzone og nærmeste byzone er Aarup ca. 785 m nordvest for det eksisterende staldanlæg. Ifølge Kommuneplan 2017 – 2029 er nærmeste lokalplanlagte område nr. 2.1.L.1 Landområde mellem Aarup og Skydebjerg (ca. 400 meter fra eksisterende staldanlæg), hvor zonestatus er landzone og fremtidig zone er landzone.

Byggeriet af den nye hønsestald på barmark er ikke i strid med nogle beskyttelseslinjer og eller fredninger (strand/å/sø/skov/fortidsminde/kirke/diger).

Assens Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den nye hønsestald kan opføres som ansøgt uden at være i strid med de nuværende planforhold.

8.5.2 Alternativ placering

I miljøkonsekvensrapporten (side 17) er redegjort for om det er muligt, at placere barmarksprojektet et andet sted. Ansøger argumentere, at barmarksprojektet ikke kan ligge i tilknytning til det eksisterende staldanlæg pga. kravet om en hønsegård (foldareal) på min. 12 ha, og samtidigt kan lugtkravet til nærmeste enkeltbolig heller ikke overholdes. Den valgte mark, hvor ansøger har valgt at placere det nye staldanlæg er den eneste mark ansøger ejer, hvor der er plads til projektet.

Assens Kommune vurderer, at vi er enige i denne redegørelse, da hønsegårdene på i alt 12 ha fylder meget, og der skal derfor en mark af en hvis størrelse til at rumme projektet. Vi har gennemgået de oplyste matrikler i ansøgningen, og den valgte mark til projektet er den største mark ansøger ejer, og den med den bedste placering jf. tabel nedenfor. Ansøger ejer ikke flere marker, da der ikke længere er krav om, at der skal ejes en bestemt andel jord og husdyrgødningen leveres til biogasanlæg.

Matrikel nr. og ejerlav	Størrelse	Bemærkninger
1bg Kådekilde, Vissenbjerg	101.695 m ² (10,2 ha)	For lille og tæt på byzone i Bred.
1bd Ladegård By, Orte	50.115 m ² (5 ha)	For lille og skov.
2a Ladegård By, Orte	133.015 m ² (13,3 ha)	Ved eksisterende staldanlæg – for lille m.m.
2bm Ladegård By, Orte	201.352 m ² (20,1 ha)	Valgte matrikel til projekt.
2bn Ladegård By, Orte	13.626 m ² (1,4 ha)	For lille og skov
2x Ladegård By, Orte	3.806 m ² (0,4 ha)	For lille – sø og mose.

8.5.3 Faste afstandskrav efter §§ 6 og 8⁶

Der er et fast afstandskrav på 50 meter ifølge § 6 til byzone, sommerhusområder og lokalplaner, samt nabobeboelse ved etablering/udvidelse/ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Både den nye hønsestald og det eksisterende staldanlæg overholder det faste afstandskrav (jf. også oven for afsnit 8.5.1) – der er 55 m til nærmeste nabobeboelse, Ladegårde Byvej 8, for det eksisterende staldanlæg.

Etablering af husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændringer heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstand jf. § 8 i husdyrgodkendelsesloven:

1. 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er almen vandforsyning
2. 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
3. 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer
4. 15 m til offentlig vej og privat fællesvej
5. 25 m til levnedsmiddelvirksomhed
6. 15 m til beboelse på samme ejendom
7. 30 m til naboskel

Alle afstandskravene er overholdt med det ansøgte.

8.6 Ammoniakemission

I det digitale ansøgningsskema (nr. 203559) fra husdyrgodkendelse.dk ses i afsnit 4.1, at den samlede ammoniakemission fra eksisterende og nye staldanlægget er på 8.051,2 kg N pr. år i ansøgt drift, hvilket er 3.587,2 kg N mere pr. år end den nuværende drift.

Af afsnit 4.3.1 og 4.3.2 fremgår det, at der både er fast og flydende gødning fra produktionen, og at gødningen alene er fjerkrægødning.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Ifølge ansøgningen bruges miljøteknologien: ”Gødningsbånd tømmes mindst 3 gange om ugen” i de to eksisterende hønsestalde og i den nye hønsestald, som ammoniakreducerende miljøteknologi. Effekten af miljøteknologien ses af beregningerne i ansøgningsskemaets afsnit 4.2.1 til at være sammenlagt 3.102 kg N pr. år for alle hønsestalde.

Assens Kommune fastholder brugen af miljøteknologien: ”Gødningsbånd tømmes mindst 3 gang om ugen” med vilkår jf. Miljøstyrelsens Teknologiliste (9. maj 2019) og tilhørende teknologiblad (1. udgave dateret 17.05.2011).

8.7 *BAT (Bedste Tilgængelige Teknik)*

I det digitale ansøgningsskema (nr. 203559) fra husdyrgodkendelse.dk ses i afsnit 5, at det samlede BAT krav er på 11.528 kg N pr. år, og den faktiske ammoniakemission fra staldanlægget på 8.051 kg N pr. år jf. afsnit 8.6 ovenfor.

Assens Kommune kan derfor konstatere at BAT-kravet er overholdt med det ansøgte ved brug af miljøteknologien ”Gødningsbånd tømmes mindst 3 gange om ugen”.

8.8 *Naturområder, fredninger og bilag IV-arter*

De opgivne oplysninger i ansøgningen om ruhed og kumulation, der er anvendt til beregning af ammoniakdepositionen, er korrekte.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er Natura 2000-naturtyper, som omfattes af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme Natura-2000 naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natur 2000-planlægningen.

Internationale naturbeskyttelsesområder er fællesbetegnelse for de habitatområder og fuglebeskyttelsesområder (kaldet Natur 2000-områder), som er udpeget til opfyldelse af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesområdet, samt Ramsarområder. De danske Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder og beskyttes som disse.

En del ammoniakfølsomme Natur 2000-sønaturtyper er endnu ikke kortlagt. Her skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning.

Når disse naturtyper er kortlagt, vil de automatisk blive omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Kortlagte naturtyper kan ses på Danmarks Miljøportal.

Kategori 1-natur omfatter desuden heder og overdrev inden for de internationale naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I det omfang disse naturtyper grænser op til hinanden eller ligger i en mosaik, beregnes størrelsen ud fra det samlede areal i overensstemmelse med reglerne i naturbeskyttelsesloven § 3 (naturbeskyttelseslovens såkaldte mosaikregel).

Ifølge Danmarks Miljøportal kortværk over registrerede naturarealer ligger nærmest kategori 1-naturområde ca. 10,8 km vest for staldanlægget og er af naturtype mose – se figur 5.

Kategori 2-natur

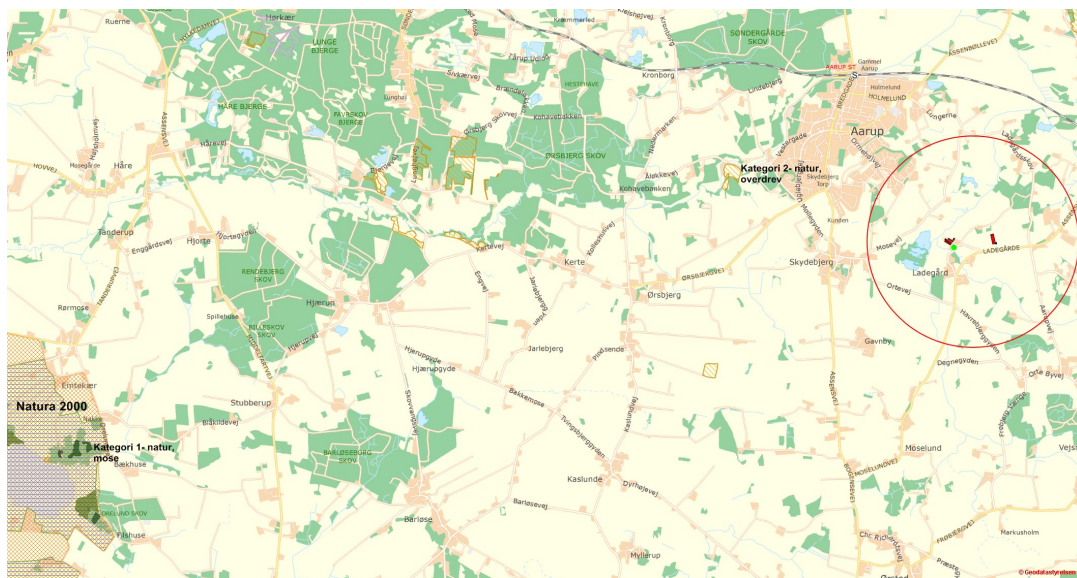
Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (beskyttet efter § 7 i husdyrgodkendelsesloven), der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om:

- Højmoser,
- Lobeliesøer,
- Heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og
- Overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er dog kun heder og overdrev, der i sig selv er større end de nævnte størrelser, der er kategori 2-natur.

Ifølge Danmarks Miljøportal kortværk over registrerede naturarealer ligger nærmest kategori 2-naturområde ca. 2,5 km nordvest for staldanlægget og er et overdrev – se figur 5.

Overholdelse af krav til kategori 1- og 2-natur

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at total depositionen er på 0,0 kg N pr. ha pr. år i kategori 1-naturen og 0,1 kg N pr. ha pr. år i kategori 2-naturen. Dette er under det strengeste krav på 0,2 kg N pr. ha pr. år i totaldeposition på kategori 1-natur og 1,0 kg N pr. ha pr. år i totaldeposition på kategori 2-natur jf. § 26 og § 27 husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Figur 5: Placering af Ladegårde Byvej 10 (både eksisterende og nyt staldanlæg) i forhold til Natura 2000 (skraveret), kategori 1- og 2-natur – den røde cirkel angiver en 1.000 meter zone fra staldanlægget.

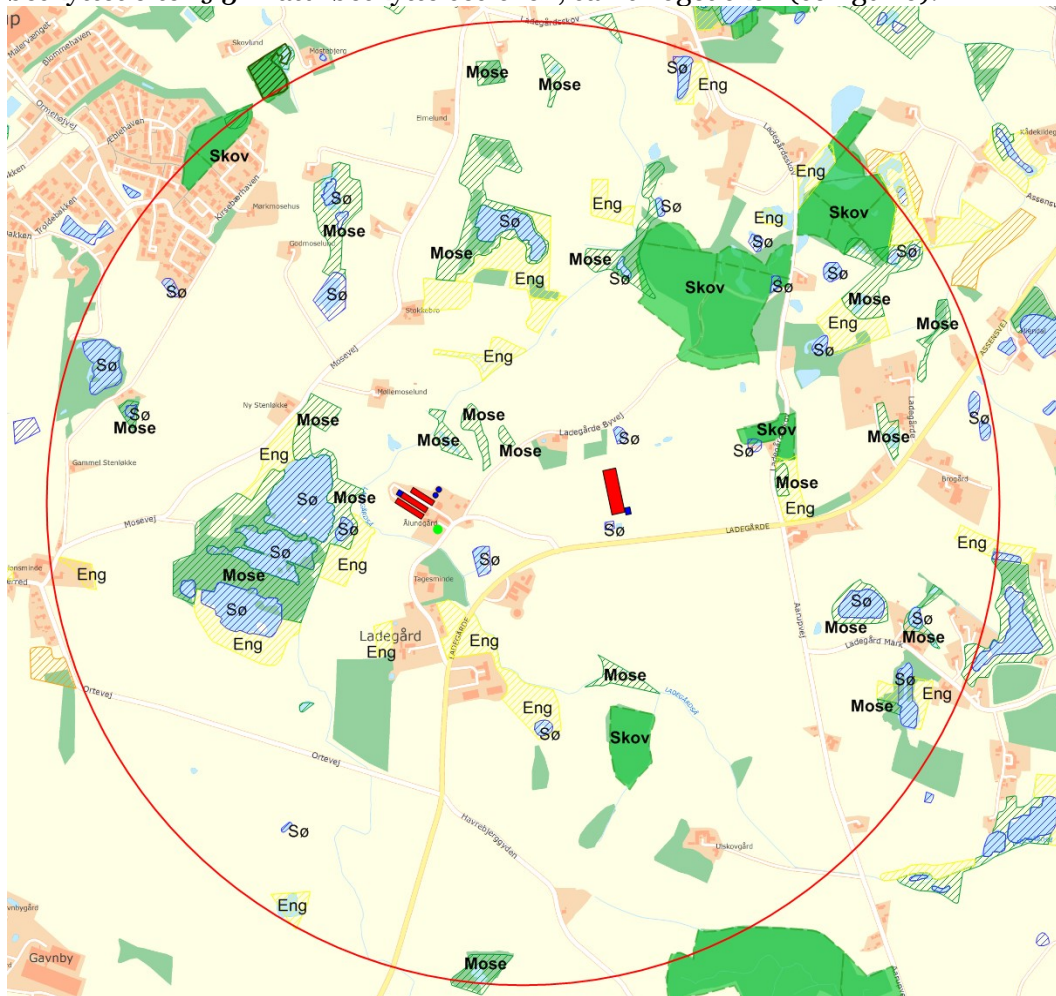
Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller som er ammoniakfølsom skov.

Det er kun heder, overdrev og moser, der i sig selv opfylder kriterierne efter naturbeskyttelseslovens § 3, der er kategori 3-natur.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke som for kategori 1- og 2-natur et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen på baggrund af en konkret viden kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvis en kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse. Beskyttelsesniveauet udelukker ikke, at kommunen kan tillade en større merdeposition på sådanne områder, men udelukker derimod, at der kan stilles et mere skærpet krav end 1,0 kg N pr. ha pr. år for disse områder jf. § 29 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Inden for 1.000 meter zonen omkring staldanlægget ligger flere søer, moser og enge beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, samt noget skov (se figur 6).

Figur 6: Oversigt over beskyttede § 3 naturområder (skraveret) og skov (grøn) inden for 1.000 meter af staldanlæggene til Ladegårde Byvej 10.

Jf. beskrivelsen af kategori 3-natur ovenfor vurderes depositionen af ammoniak i enge og søer ikke, da de som udgangspunkt er robuste naturtyper.

Det naturområde der ligger tættest på det eksisterende staldanlægget på Ladegårde Byvej 10 er en mose vest for staldanlægget, hvor korteste afstand er ca. 92 meter til gødningshuset. Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk får mosen en merdeposition på 0,3 kg N pr. ha pr. år, og dermed er det vejledende krav til kategori 3-natur overholdt, da det er under en merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Der er et enkelt naturområde, hvor der er regnet med en kumulation, det vil sige, at både det eksisterende og det nye staldanlægget bidrager til ammoniak deposition i naturområdet. Naturområdet er en mose der ligger nordøst for det eksisterende staldanlæg og nordvest for det nye staldanlæg (naturpunkt nr. 1 i ansøgningsskemaet (se bilag)). Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk får mosen en merdeposition på 1,5 kg N pr. ha pr. år, hvilket er mere en det vejledende krav om 1,0 kg N pr. ha pr. år. Mosen er D-målsat i Kommuneplanen. Ved Assens kommunes genregistrering i 2012 blev der i dokumentationscirklen registreret 17 arter, hvoraf de 10 var problemarter og kun 1 værdifuld art (Gul Iris). Mosen indgår ikke en form for pleje og er meget påvirket med stor randpåvirkning fra de omkringliggende dyrkede arealer. Det er Team Naturs vurdering, at den ansøgte merdeposition kan accepteres, da det ikke forventes at medføre en tilstandspåvirkning af mosen.

De tre naturområde der ligger øst for og tættest på det nye staldanlæg på barmark er to skove og en mose (hhv. naturpunkt nr. 9, 5 og 4 i ansøgningsskemaet). Afstanden til staldanlægget er på mellem 369 m (skov (nr. 5)) og 401 m (mose (nr. 4)). For alle tre naturområde er merdepositionen på mere end 1,0 kg N pr. ha pr. år ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk: skov (nr. 9) nordøst for staldanlægget får 1,7 kg N pr. ha pr. år, skov (nr. 5) øst for staldanlægget får 1,6 kg N pr. ha pr. år og mosen (nr. 4) øst for staldanlægget får 1,3 kg N pr. ha pr. år med det ansøgte projekt.

Mosen er B-målsat i Kommuneplanen. Mosen har været besøgt af Fyns Amt i 1995, hvor mosen blev vurderet som kalkrig mose/rigkær. Der blev registreret i alt 42 arter, hvoraf de 20 var værdifulde arter, dertil blev registreret Engblomme (særlig værdifuld art), som er meget sjælden på Fyn. Der blev kun registreret 3 problemarter i mosen i 1995. Ved kommunens genregistrering i 2010 blev Engblommen ikke genfundet. Der blev registreret 40 arter i alt, hvor af de 15 var værdifulde arter og 4 var problemarter. Team Natur vurderer, at den ansøgte merdeposition på 1,3 kg N pr. ha pr. år kan accepteres, da det ikke forventes at medføre en tilstandspåvirkning af mosen med en merdeposition på ca. 300 g N pr. ha pr. år, når der ikke kan stilles et lavere krav end de 1,0 kg N pr. ha pr. år jf. § 29 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

De to skovområder blev besøgt af Team Natur den 14. marts 2019. Der er tale om bøgeskove, hvor der i skovbunden vokser arter som Dunet Gedeblad, Hvid Anemone, Almindelig Hundegræs, Skvalderkål, Brombær sp., Hindbær, Almindelig Hyld, Fuglegræs sp., Skovmærke, Stor Fladestjerne, Almindelig Guldnælde og Rød Svingel. På baggrund af de registrerede arter er det Team Naturs vurdering, at der ikke er tale om særligt ammoniakfølsomme skove, hvorfor en merdeposition på 1,6 og 1,7 kg N pr. ha pr. år accepteres, da det vurderes ikke at medføre tilstandsændring af skovene.

De resterende naturområder får en mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år eller ingen, da de ligger længere væk fra både det eksisterende og nye staldanlæg.

Assens Kommune vurderer ud fra ovenstående, at kravene i § 26, § 27 og § 29 til henholdsvis totaldeposition og merdeposition af ammoniak i naturområderne omkring staldanlægget på Ladegårde Byvej 10 og det nye barmarksprojekt er overholdt med det ansøgte.

Fredninger

Der er ikke registreret nogen fredninger inden for 1.000 meter af staldanlægget på Ladegårde Byvej 10 og ej heller til det nye staldanlæg på barmark.

Bilag IV-arter

Assens Kommune har ikke kendskab til konkrete tilholdssteder/lokaliteter, der i denne sag kan være omfattet af habitatdirektivets bilag IV-arters⁷ yngle- eller rasteområder. Dette er ikke ensbetydende med, at disse lokaliteter ikke findes i området – bilag IV-arter kan vandre ind og ud af lokale områder.

8.9 Jord, grundvand og overfladevand

Et husdyrbrug kan påvirke jord, grundvand og overfladevand ved afledning af spildevand fra befæstede arealer, tagflader mv., samt ved opbevaring af husdyrgødning.

8.9.1 Spildevand (restvand)

Vaskepladsen ved det eksisterende staldanlæg har afløb til gylletank.

Vaskevand fra eksisterende staldanlæg ledes til opsamlingstank og gylletank. Der søges om etablering af en samletank ved den nye stald på 40 m³, samt en samletank nord for den eksisterende opdrætsstald på 100 m³. De eksisterende gylletanke tages ud af drift inden næste beholderkontrol, og den ansøgte samletank på 100 m³ ved det eksisterende staldanlæg er en erstatning for disse. Den nye tanke er til vaskevand fra opdrætshus, pakkeri og vaskeplads.

Tagvand opsamles ikke fra det eksisterende staldanlæg. Fra den ny stald skal tagvandet opsamles og der er ansøgt om, at udlede det til en nærtliggende § 3 beskyttet sø. Team Natur har besigtiget søen den 22. februar 2019, hvor der blev registreret følgende arter: Lodden Dueurt, Pil sp., Stor Nælde, Lyse Siv, Rød Tvetand, Bredbladet Dunhammer, Vandranunkel sp., Agertidsel og Andemad. Vandhullet var omkranset af tæt pilekrat. Trods registrering af Vandranunkel er vandhullet domineret af næringstolerante eller problemarter, hvorfor vandhullet vurderes som næringpåvirket. Team Naturs har på den baggrund ingen bemærkninger til udledning af tagvand til vandhullet, så længe det alene drejer sig om tagvand.

Assens Kommune gør opmærksom på, at der skal søges om en udledningstilladelse, hvor der i ansøgningen gøres rede for den hydrauliske påvirkning for det vandområde der ligger nedstrøms. Der skal være givet en udledningstilladelse før der kan gives en byggetilladelse.

⁷ <http://mst.dk/natur-vand/natur/international-naturbeskyttelse/eu-direktiver/naturbeskyttelsesdirektiver/bilag-iv-arter/>

For nærmere beskrivelse af rengøringen af stalden se side 7 i miljøkonsekvensrapporten og på side 10 er spildevandsafledningen beskrevet.

8.9.2 Opbevaring af husdyrgødning

Den faste gødning fra konsumægsproduktionen opbevares i overdækket gødningshus i det eksisterende staldanlæg, og der skal bygges et nyt gødningshus ved den nye stald. Det nye gødningshus bliver med port i og der placeres en container i huset, hvor den faste gødning vil blive transporteret direkte over i fra stalden. Gødningshuset er med faste sider og fast bund med afløb til samletank. Ved tømning af opdrætsstald og hønsestalde køres hhv. gødningen og dybstrøelsesgødningen kørt direkte til biogasanlæg. Gødningshusene bliver tømt ca. en gang om ugen.

8.10 Nabopåvirkning

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til gener inden for følgende områder:

- lugt
- støj
- rystelser
- støv
- fluer
- transporter
- lys
- uhygiejniske forhold
- affaldsproduktion

8.10.1 Lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget beregnes for alle staldafsnit ud fra produktionsarealernes størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem.

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldluftventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår således ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler og konkrete vurderinger, f.eks. i forbindelse med omrøring og udbringning. Opbevaringsanlæg placeres normalt i tilknytning til staldanlæggene og vil derfor også normalt være placeret i tilstrækkelig afstand fra omboende. Ved placering af opbevaringsanlæg i stor afstand fra staldanlæg, bør man være ekstra opmærksom på, at de ikke placeres uhensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Princippet for lugtberegningen er derfor, at man ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og produktionsareal beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand der minimum skal være fra kilden før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Geneafstanden skal beregnes efter både Miljøstyrelsens lugtmodel og efter FMK-modellen, og beregningen baseres på følgende elementer:

- Produktionsarealer i m²
- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper, jf. bilag 3, pkt. B, tabel 6
- Effekt af lugtreducerende miljøteknologi
- En spredningsmodel
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed

Det digitale ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk, foretager lugtemissions- og lugtgeneberegninger både efter Miljøstyrelsens lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Naboejendomme, der enten ejes af ansøger, eller er registreret med landbrugspligt, medtages ikke, når der skal foretages lugtvurdering jf. reglerne om det generelle beskyttelsesniveau.

I ansøgningsskema nr. 203559 ses af lugtgeneberegningen i afsnit 6.1, at genekriterierne (korrigeret geneafstand) til samlet bebyggelse og byzone er overholdt med det ansøgte. Genekriterierne er til samlet bebyggelse er på 279,4 m og til byzone er på 469,5 m med det ansøgte. Den vægtede gennemsnitsafstand er til samlet bebyggelse (i Aarup, Kirsebærhaven 38) på 1.017,7 m og til byzone (Aarup) på 1.033,3 m.

Genekriteriet til nærmest enkelt bolig til det eksisterende staldanlæg er ikke overholdt. Det beregnede genekriterie er på 108,5 meter til enkelt bolig og nærmeste enkelt bolig er Ladegårde Byvej 8, hvor den vægtede gennemsnitsafstand er på 106,3 meter til stald 2, hvortil lugtkravet ikke kan overholdes. De to nærmeste stalde (opdrætsstald og stald 1) til Ladegårde Byvej 8 kan lugtkravet godt overholdes til. Genekriteriet overskrides dermed med 2,2 meter, og kan jf. ansøgningsskemaet der søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen"), hvilket ansøger også har gjort.

Følgende betingelser skal være opfyldt for at opnå dispensation jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁸:

- 1) Den vægtede gennemsnitsafstand mellem de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, er mere end 50 pct. af geneafstanden efter § 32, jf. bilag 3, pkt. B, for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
- 2) Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit forøges ikke, medmindre
 - a) Lugtemissionen samtidigt reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, som ligger nærmere de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, end det pågældende staldafsnit, eller
 - b) Afstanden fra det staldafsnit, hvor lugtemissionen forøges, til de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, er mindst 200 pct. af den ukorrigerede geneafstand, jf. § 32, jf. bilag 3, pkt. B, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

⁸ Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk har beregnet at betingelserne er opfyldt og, at Assens Kommune kan give en dispensation efter § 33 i den aktuelle sag. Assens Kommune vurderer, at i denne sag gives der dispensation fra lugtkravet, da ændringen i hønseproduktion i det eksisterende staldanlæg fra buræg til skrabeæg betyder, at lugtniveauet falder, samtidigt hermed er geneafstanden overskredet med en mindre afstand på 2,2 meter svarende til 2 % af geneafstanden. Det er også Assens Kommunes vurdering, at der ikke vil være proportionalitet i, at kræve en reduktion i lugtniveauet, når overskridelsen i geneafstanden er af bagatelagtig karakter. Assens Kommune har ikke tidligere modtaget lugtklager over hønseproduktionen på Ladegårde Byvej 10 fra nogen af de omboende. Ændringen i produktionen fra buræg til skrabeæg er i øvrigt sket i 2015, og de nuværende beboere på Ladegårde Byvej 8 har købt huset i 2016. Beboerne på Ladegårde Byvej 8 vil derfor ikke opleve nogen forskel i lugt i forbindelse med miljøgodkendelsen, og ej heller andre omboende i forhold til hvad de har oplevet de sidste fire år.

På baggrund af ovenstående vurderer Assens Kommune, at de gældende lugtkrav er overholdt med det ansøgte.

Nabobemærkninger

Stort set alle de orienterede omboende har enten selv eller via advokat kommet med bemærkninger til lugt i forbindelse med orientering om ansøgning om miljøgodkendelse. Nogle af bemærkningerne går på lugtgener fra det eksisterende staldanlæg, andre på lugt fra den projekterede hønsegård og spørgsmål til lugtberegningerne omkring geneafstande, samt dispensation fra lugtkravet ("50 % reglen"). I det følgende vil Assens Kommune behandle de indkomne bemærkninger.

Lugtgener fra eksisterende staldanlæg

Bemærkninger fra omboende:

- I de varme måneder kan der forekomme lugtgener.
- Hvad er forklaringen på, at der i de varme måneder forekommer lugt fra staldene, som er så kraftig, at lejerne ikke kan opholde sig i haven?
- Ejerne af ovennævnte ejendomme oplever allerede i dag lugtgener fra den eksisterende produktion. Det er på baggrund af de gener ikke oplevelsen hos ejerne af naboejendommene, at grænserne for lugtgenheden er overholdt ved de beboelsesejendomme, der er naboer til produktionen.

I begge lugtberegningsmodeller (FMK og Miljøstyrelsens lugtmodel) tages udgangspunkt i det der hedder sommeremissioner. Det vil sige, at modellerne tager udgangspunkt i en udetemperatur på 20° C, hvor der typisk kastes mest staldluft ud til omgivelserne fra ventilationssystemet fordi temperaturen i staldene skal holdes nede. Selvom modellerne beregner geneafstandene ud fra sommeremissioner vil der opleves lugt ved de nærmeste omboende til staldanlægget. Lugt opleves individuelt og det er derfor ikke muligt, at finde et niveau, hvor alle mennesker vil opleve lugtniveauet ens. Derfor kan lugten godt opleves som værende meget kraftig selvom det gældende lovkrav er overholdt.

Det ligger helt fast i lovgivningen på området, at enkelt boliger i landzonen skal kunne tåle mere lugt end boliger i samlet bebyggelse og boliger i byzone. Det følger af § 31 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at enkelt boliger i landzonen skal kunne tåle et niveau på 15 OUE pr. m³, hvilket vil kunne lugtes og dermed også op-

leves forskelligt. Til sammenligning skal boliger i byzone tåle et niveau på 5 OUE pr. m³ og boliger i samlet bebyggelse skal tåle 7 OUE pr. m³. Definitionen på enkelt boliger i landzonen er ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget – og altså ikke falder under definitionen af samlet bebyggelse⁹. Der er ikke defineret noget beskyttelsesniveau for lugt på ejendomme med landbrugspligt. For de adresser der er blevet orienteret om ansøgningen har følgende adresser landbrugspligt jf. Geodatastyrelsens matrikelregister: Ladegårde Byvej 5a, 5b, 6 og 11, Mosevej 20 og 24, samt Ladegårde 2. Disse ejendomme skal ifølge gældende miljølovgivning tåle den lugt der kommer fra de omkringliggende husdyrbrug, da de ikke er omfattet af noget beskyttelsesniveau.

Dispensation fra lugtkravet ("50 % reglen")

Den beregnede lugtgenæfstand (eksisterende staldanlæg) til Ladegårde Byvej 8 er ikke overholdt med det ansøgte og flere har bemærket dette i ansøgningen. Både i forhold til, at de ikke mener Assens Kommune bør bruge dispensationsmuligheden og om en nærmere forklaring på hvad det i det hele taget vil sige, at der kan dispenseres fra lugtkravet.

Fra Miljøstyrelsens vejledning:

Hensynet bag bestemmelsen er at give mulighed for, at kommunen i forbindelse med en konkret ansøgt udvidelse eller ændring kan give lov til, at eksisterende husdyrbrug kan foretage produktionsmæssige ændringer og tilpasninger, som medfører, at lugtgenerne formindskes- eller i hvert fald ikke forøges. Det kan efter omstændighederne være hensigtsmæssigt for såvel husdyrbruget som omboende, at husdyrbruget ikke i alle tilfælde er afskåret fra at foretage ændringer.

Selve betingelserne for dispensationen ses på side 24 ovenfor.

Det eksisterende staldanlæg har en miljøgodkendelse fra 2009, som i princippet stadig er gældende og fortsat vil ville være det, hvis det ikke var fordi at produktionen var ændret fra buræg til skrabeæg pga. ændrede markedsforhold. Derfor er der tale om en lovliggørelse af produktionen i det eksisterende staldanlæg i forbindelse med denne miljøgodkendelse. Ændringen i produktionen betyder, at lugtniveauet både falder i de enkelt staldafsnit med æglæggende høns, men også samlet set falder. Samtidigt hermed er geneafstanden kun overskredet med 2 meter, hvilket. jf. redegørelsen ovenfor, Assens Kommune vurderer, at være af bagatelagtig karakter. Derfor vurderer Assens Kommune, at den ansøgte ændring (lovliggørelse) er til fordel for de omboende, såvel som for husdyrbruget jf. Miljøstyrelsens vejledning, da lugtniveauet falder.

Lugt fra projekteret hønsegårde

Her er indkommet bemærkninger fra adresserne Ladegårde Byvej 6 og Ladegårds-skov 30.

I forhold til Ladegårde Byvej 6, så er denne ejendom, som nævnt tidligere, noteret med landbrugspligt og er derfor ikke omfattet af noget beskyttelsesniveau for lugt. Ladegårde Byvej 6 er derfor ikke nærmeste enkelt bolig til det nye barmarksprojekt.

⁹ § 31, 2) beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Nærmeste enkelte bolig til barmarksprojekt er lige som det eksisterende staldanlæg Ladegårde Byvej 8 og her er geneafstandene overholdt.

Der beregnes ikke lugt fra hønsegården, da der ikke beregnes lugt fra udegående dyr. Det er ikke Miljøstyrelsens opfattelse, at udegående dyr lugter, så der skal stilles krav eller vilkår hertil. Lugt beregnes alene fra stalden, da det er herfra, der sker en kraftig koncentration af lugt til omgivelserne.

Der er ikke beregnet en lugtgeneafstand til Ladegårdsskov 30, da denne adresse ikke er nærmeste enkeltbolig. Assens Kommune har sat adressen ind som enkeltbolig i ansøgningen for, at se hvad beregningen viser. Beregningen viser at geneafstanden er overholdt.

Geneafstande

Geneafstandene beregnes fra lugtcentrum af staldene og til husmuren på beboelse ejendomme, og altså hverken til hønsegård eller til muren på staldbygningerne. I ansøgningssystemet angiver ansøger eller ansøgers konsulent hvor beboelsen er og så regner systemet selv fra lugtcentrum af staldanlægget. Resultatet i ansøgningssystemet angiver også om geneafstandene er overholdt, så er det ingen farve er. Hvis farven i ansøgningsskemaet er gul kan der gives dispensation efter en konkret vurdering af kommunen, og hvis den er rød er geneafstanden ikke overholdt og der kan ej heller gives dispensation.

Lugt fra tømning af gødningsbånd

Der er ikke regnet på lugt i forhold til de 3 ugentlige tømninger, da der alene regnes på lugt fra staldventilationen. Assens Kommune forventer, at selvom de 3 ugentlige tømninger skulle give anledningen til øgede lugtgener vil det være af kortvarig karakter.

Assens Kommunes vurdering

Det er Assens Kommunes vurdering, at lugtkravene er overholdt med det ansøgte. Dispensationen fra lugtkravet i forhold til det eksisterende anlæg og enkelt boligen på Ladegårde Byvej 8 gives, da overskridelsen i geneafstanden vurderes, at være af bagatelagtig karakter og samtidigt er lugtniveauet faldet med ændringen af produktionen fra buræg til skrabeæg i 2015. Adresserne Ladegårde Byvej 5 og 6 er begge noteret med landbrugspligt, og er derfor ikke omfattet af et beskyttelsesniveau for lugt. Selvom adresserne ikke er omfattet af noget beskyttelsesniveau kan ansøgningssystemet beregne, at lugtkravet overholdes for enkelt bolig til Ladegårde Byvej 5a og 5b, hvor den beregnede geneafstand er på 148,5 meter er der ca. 270,5 meter (vægtet gennemsnitsafstand) til de to adresser, og dermed er lugtkravet overholdt med stor margen. Geneafstanden til Ladegårde Byvej 6 er ligeledes overholdt for det nye staldanlæg, hvor den beregnede geneafstande er på 148,5 meter og den vægtede gennemsnitsafstand er på ca. 321,9 meter, selvom den ikke har noget beskyttelsesniveau. Ligeledes er geneafstandene overholdt til øvrige omboende.

Assens Kommune vurderer at, der hverken kan eller skal stilles yderligere vilkår til lugt med det ansøgte. De omboende har mulighed for, at tage kontakte til kommunen hvis produktionen skulle give anledning til mere lugt end forventet, men dette gør sig kun gældende for ejendomme, der er omfattet af et beskyttelsesniveau. As-

sens Kommune har som nævnt ikke tidligere modtaget lugtklager over produktionen på Ladegårde Byvej 10.

8.10.2 Støj

Støj er kort beskrevet og vurderet i miljøkonsekvensrapporten på side 14.

Ventilationssystemet i det eksisterende staldanlæg er fra 2015, hvor produktionen skiftede fra buræg til skrabeæg. Der er fornyligt lavet service på styring og ventilation i opdrætsstalden, og der er planlagt service på anlægget i de to hønsestalde, når de bliver tomme næste gang. Ventilatorerne vil fremadrettet blive rengjort i forbindelse med rengøring af stalden mellem hold, og det forventes at reducerer støjni-veauet.

Nabobemærkninger

Der er indkommet bemærkninger til især støj fra ventilationsanlægget i det eksisterende staldanlæg, men der udtrykkes også bekymring omkring støjgener fra de udgående høns.

Støj fra ejendommens ventilationsanlæg skal overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Assens Kommune kan ved en klage over støjgener fra staldanlægget udføre et tilsyn, hvor vi laver en orienterende støjmåling, som fastlægger om der kan være tale om en overskridelse af støjgrænserne. Hvis støjgrænserne overskrides vil ejer blive pålagt, at få lavet en støjmåling og/eller beregning af et laboratorium som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier.

Assens Kommune forventer ikke, at støj fra hønsegården vil overskride de Miljøstyrelsens vejledende støjkrav hos omboende. Støj fra høns forventes at være af kortvarig karakter som følge af uro i gården. Det er derfor ikke kommunens forventning, at der vil forekomme støj fra hønsene, som vil medføre gener for naboerne.

Bemærkningen om støj fra hønsegården er kommet fra Ladegårdsskove 30 og ved advokatskrivelse fra Ladegårde Byvej 5 og 8. For Ladegårde Byvej 5 og Ladegårdsskov 30 forventer Assens Kommune, at støjen fra hønsegården vil være meget begrænset. Det skyldes, at hønsegårdene er forholdsvis lange og smalle, og med vores kendskab til høns adfærd vil det være meget få høns der vil bevæge sig ud i enderne af hønsegårdene. De fleste høns vil forventeligt holde sig tættere på staldanlægget.

Der vil ikke komme nogen haner i hønsegården, da høns godt kan lægge æg uden en hane i det hele taget er det heller ikke tilladt ifølge modtagers (Danæg) reglement, at have haner i hønsegården. Derfor vil de omboende heller ikke blive generet af hanegal.

Assens Kommunes vurdering

Assens Kommune vurderer på baggrund af de indkommende bemærkninger og ovenstående, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Vi har ikke tidligere modtaget støjklager over ejendommen.

8.10.3 Rystelser

Assens Kommune vurderer, at der ikke er nogle kilder til rystelser med det ansøgte.

8.10.4 Støv

Se miljøkonsekvensrapporten side 13 for vurdering.

Assens Kommune er enig i vurderingen i miljøkonsekvensrapporten.

8.10.5 Fluer og skadedyr

Se miljøkonsekvensrapporten side 14 for beskrivelse og vurdering.

Nabobemærkninger

Det bliver bemærket fra de nærmest liggende naboer til det eksisterende staldanlæg, at de oplever fluegener i sæson. I ansøgningen er det beskrevet, at statens retningslinjer for bekæmpelse af fluer følges, og at høns spiser fluer og fluelarver. Derudover tømmes gødningshuset én gang ugentligt, så det ikke skulle give anledning til fluer. Assens Kommune kan kun ved tilsyn efter en evt. klage over fluer fra ejendommen vurderer fluegenerne. Det er tilstrækkeligt i forbindelse med miljøgodkendelsen, at statens retningslinjer følges, og at det er beskrevet at høns normale adfærd vil bidrage til, at holde mængden af fluer nede.

For det nye staldanlæg på barmark med hønsegård bliver der også udtrykt bekymring i forhold til fluer når der afsættes gødning i hønsegården. Miljøstyrelsen har slået fast at kun ca. 10 % af husdyrgødningen afsættes i hønsegården, og da høns naturlige adfærd er, at spise fluer fluelaver forventer Assens Kommune ikke, at det vil betyde fluegener hos de omboende.

Fra en beboer på Ladegårde Byvej 5 bemærkes endvidere, at der kan opstå problemer med lopper. Lopper og andet utøj er uønsket i hønseproduktionen, da det nedsætter produktiviteten. Besætningen bliver jævnligt testet for utøj, og senest den 5. februar 2019 har dyrlægen lavet en udtalelse, hvor der står, at den eksisterende besætning er testet fri for mider (se bilag). Derudover ligger Ladegårde Byvej 5 20 – 25 meter fra enden af en hønsegård, og Assens Kommune forventer, at meget få høns vil bevæge sig helt ned i enden af hønsegården. Der bør heller ikke kunne ske fysisk kontakt mellem mennesker udefra og hønsene, som det kræver for, at få hønseopper eller andet utøj fra hønsene, da hønsene skal være inden for indhegningen.

Der bliver også udtrykt en stærk bekymring om der kan opstå problemer med rotter ved etablering af barmarksprojektet. I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at der stor fokus på forebyggelse og bekæmpelse af rotter, da de også er uønsket i hønseproduktionen og en evt. rotteplage vil nedsætte produktionseffektiviteten og bl.a. også kan smittet med salmonella. Foder opbevares i lukkede siloer, så rotter ikke har mulighed for, at komme til det og der er indgået aftale med et rottebekæmpelsesfirma. Skulle der opstå problemer med rotter er det til en hver tid ejers ansvar, at få dem bekæmpet. Assens Kommune vurderer, at når der ikke er nogen adgang til foderet vil forekomsten af rotter være lav.

Assens Kommune vurderer

Det er Assens Kommunes vurdering, at der ikke vil opstå fluegener eller problemer med skadedyr med det ansøgte, når statens retningslinjer følges, og der i øvrigt er opmærksomhed på, at holde foderet i lukkede systemer af hensyn til rotter og andre skadedyr.

8.10.6 Transport

Det er primært transporter til og fra ejendommen, som vurderes ved miljøgodkendelse, da færdsel på offentlig vej reguleres af politiet, og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Kommunen skal i helt særlige tilfælde vurdere, om det ansøgte kan give væsentlige gener for naboerne langs transportvejene for transporterne af husdyrproduktionens rå- og hjælpestoffer og produkter. Særlige tilfælde kan bl.a. være ved etablering af husdyrbrug eller hvis transporterne primært sker igennem en byzone.

Se beskrivelsen af transporter i miljøkonsekvensrapporten side 12 - 13. Samlet set stiger antallet af transporter med ca. 75 stk. om året svarende til en stigning på 14 %, hvor af størstedelen vil blive transporter til og fra det nye staldanlæg på barmark. Det er især transporter med foder/råvare til det nye anlæg, som stiger med 37 stk. og transporter med husdyrgødning fra det nye anlæg, som stiger med 33 stk.

Der søges om en ny udkørsel til Ladegårde Byvej fra det nye staldanlæg på barmark, som ligger tæt på hovedvejen Ladegårde og dermed ikke passere omboende (se bilag adgangsvej). Ansøger skal søge om tilladelse til ny udkørsel til Ladegårde Byvej 10 ved, at sende en ansøgningen til vejogtrafik@assens.dk.

Nabobemærkninger

Det bemærkes, at transporterne til og fra Ladegårde Byvej 10 i dag efter naboernes opfattelse støjer og har en stor trafikal påvirkning. Ligesom det er naboernes opfattelse, at en stor del af de nuværende transporter foregår uden for normal arbejdstid. Det betvivles i øvrigt, at resten af transporterne stiger med 5 stk. når transporterne med husdyrgødning stiger med 25 stk.

Assens Kommune vurderer at støjen for transporterne er af kortvarig karakter, da støjen ikke vil være konstant når de passere omboende. Derfor vil de heller ikke overstige miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Transporterne vil primært ske i tidsrummet fra kl. 7 – 18 på hverdage, som er det der regnes for normal arbejdstid. Det betyder ikke, at der ikke kan forekomme transporter på andre tidspunkt især i forbindelse med markarbejde.

Ansøger har efter offentliggørelsen og orientering af omboende om ansøgningen opdateret afsnittet om transporter i miljøkonsekvensrapporten. Den samlede stigning af transporter er ændret fra i alt 30 stk. til nu 75 stk., og det er udspecificeret om transporter går fra det eksisterende staldanlæg på Ladegårde Byvej 10 eller fra det nye staldanlæg på barmark, da transporterne herfra som nævnt ikke passere nogen omboende. Ændringen betyder også, at transporterne med husdyrgødning nu stiger med ca. 33 stk., som sker fra det nye staldanlæg og transporterne med foder/råvare stiger med ca. 37 stk. også fra det nye staldanlæg.

Assens Kommunes vurdering

Antallet af transporter til og fra det eksisterende staldanlæg er stort set uændret med det ansøgte, da de nye transporter i forbindelse med det nye staldanlæg på barmark vil benytte en ny til og fra kørsel, hvor omboende ikke passerer. Den eneste ændring der bliver er transporten af døde dyr fra det nye anlæg til det eksisterende staldanlæg på Ladegårde Byvej 10, og det er 39 stk. mindre transporter årligt.

Det er ikke muligt i forbindelse med miljøgodkendelsen, at regulere transporterne på offentlig vej i henhold til husdyrbrugloven.

På denne baggrund vurderer Assens Kommune, at der ikke stilles vilkår til transporterne til og fra ejendommen med det ansøgte.

Denne vurdering er bl.a. baseret på følgende udsagn fra Natur- og Miljøklagenævnet (jf. NMK-132-00248, NMK-132-00216, NMK-132-00273):

- *Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug.*

Klagenævnet skriver endvidere i deres afgørelser:

spørgsmål om for eksempel belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

8.10.7 Lys

Belysning fra husdyrbruget kan genere de omkringboende, og hvis der er direkte lyspåvirkning af naboer bør dette søges begrænset gennem indretning og driftsvilkår. Se beskrivelse i miljøkonsekvensrapporten side 14.

Assens Kommune vurderer, at omboende ikke vil opleve lysgener med det ansøgte, da der ikke er vinduer i det eksisterende staldanlæg, og der vil ikke være lys i det nye staldanlæg om natten.

8.10.8 Uhygiejniske forhold

Assens Kommune har ikke ved de regelmæssige miljøtilsyn på ejendommen konstateret uhygiejniske forhold på ejendommen, og har heller ikke modtaget klager over det.

8.10.9 Affaldsproduktion

Ved de regelmæssige miljøtilsyn på ejendommen bliver håndteringen af affald gennemgået jf. de generelle bestemmelser, samt det til enhver tid gældende affaldsregulativ i Assens Kommune. Håndteringen af affald omhandler både indretning af oplagene og bortskaffelse.

Assens Kommunes affaldsregulativ:

Farligt affald, som medicinrester, medicinflasker, kanyler, lysstofrør, varmepærer, sprayflasker, pesticidrester og oliefiltre skal bortskaffes via den kommunale ordning, der administreres af Assens Forsyning. Det er Stena Recycling, der afhenter og håndterer affaldet. Tilmelding sker hos Assens Forsyning. Hvis man ønsker at indgå en aftale med en anden virksomhed, så skal man søge en dispensation hos Assens Kommune, for at blive fritaget for den kommunale ordning. Ansøgningen

skal indeholde dokumentation for, at virksomheden er godkendt til at modtage farligt affald.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse affald, herunder de fastsatte i krav i ”Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune”. Det betyder, at landbruget skal være tilmeldt mindst én af de tvungne affaldsordninger eller have søgt om dispensation herfra.

Døde dyr

Se miljøkonsekvensrapporten side 11.

Nabobemærkning

En af de omboende har bemærket, at de ikke kan se hvor ofte de døde dyr afhentes og hvordan de opbevares i forhold til lugt og skadedyr.

Det fremgår af oversigten for transporter på side 12 i miljøkonsekvensrapporten, at døde dyre afhentes ca. 39 gange årligt. I miljøkonsekvensrapporten på side 11 er beskrivelsen af opbevaringen af døde dyre nu opdateret. De døde dyr opbevares i kummefryser, da der er krav om at dyrene skal køles ned ved økologisk produktion. Afhentningen sker hver uge i den varme periode og hver anden uge i den kolde periode.

8.11 BAT for IE-husdyrbrug jf. § 35¹⁰

Assens Kommune skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug desuden sikre sig at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet i § 25 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. også bilag 5,*
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,*
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,*
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,*
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,*
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og*
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.*

¹⁰ Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Se BAT-redegørelse i miljøkonsekvensrapporten på siderne 8, 9, 10, 11, 13 og 14. På den baggrund vurderer Assens Kommune, at husdyrbruget levet op til kravene om BAT.

8.12 Særregler for IE-husdyrbrug jf. kapitel 17

8.12.1 Miljøledelse § 43

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2. Stk. 2:

- 1) Formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) Fastsætte miljømål,
- 3) Udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) Minimum 1 gang årligt evaluerer miljømedarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) Minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3: IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1 – 5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Ansøger skal lave et miljøledelsessystem når miljøgodkendelsen tages i brug jf. svar fra helpdesk (administreret af Miljøstyrelsen) af 5. november 2018. Assens Kommune fastholder dette med det vilkår.

8.12.2 Hændelser og uheld samt overholdelse af vilkår § 44

Landbruget skal have en beredskabsplan, hvilket der stilles vilkår om.

8.12.3 Ophør § 46

Dette gør sig gældende ikke kun ved totalt ophør, men også hvis husdyrbruget ned sætter produktionen til under grænserne for et IE-husdyrbrug. Det er fastsat med vilkår hvad der skal gøres – deriblandt er også et vilkår om at kommunen skal kontaktes, hvilket er et lovkrav jf. § 46, stk. 3.

8.13 Sammenfatning

Der er søgt om godkendelse til en fjerkræproduktionen med et samlet produktionsareal på 10.435 m², hvor der bygges en ny hønestald med et produktionsareal på 5.100 m² på barmark.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen, herunder miljøkonsekvensrapporten og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger sammen med vurderingen i denne redegørelse til speciel lov for landbruget tilknyttet Ladegårde Byvej 10. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye reguleringsværktøj for anlæggelse og drift af landbruget.

8.14 *Offentlighed/Naboorientering*

Der er foretaget naboorientering af omboende i en konsekvenszone på 650 meter både fra eksisterende anlæg, nyt anlæg og midt i mellem anlæggende ved digitalpost den 7. februar 2019 og samtidigt hermed er ansøgningsmaterialet offentliggjort på kommunens hjemmeside jf. § 55, stk. 2 i husdyrbrugloven. Der indkom bemærkninger fra stor set alle omboende, og hvor det har været relevant for sagsbehandlingen er bemærkningerne indarbejdet i redegørelsen ovenfor.

Udkast til afgørelse om miljøgodkendelse blev offentliggjort mandag den 8. april 2019 og samtidigt hermed blev omboende og øvrige høringsberettiget orienteret ved brev. I orienteringsbrevet blev der givet svar på indkommende bemærkninger til ansøgningen. Der indkomme ikke nogen bemærkninger til udkastet i høringsperioden der løb frem til den 8. maj 2019.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Assens Kommunes hjemmeside torsdag den 9. maj 2019. Der bliver sendt orienteringsbrev til omboende samt øvrige myndigheder og interesseorganisationer via digitalpost.

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

